

hibere, nihil incedere tempus: & tametsi genus non A
flecat, neque percutiat petus, neque in celum manus ex-
tendat, timentem tantum ferentem exhibeat, oratio-
nis perfectionem consummatum, orare posse forum
concentem, & ambulantem, in officina sedentem, fuen-
tibus pellis, seru unementa, a clementem, descenden-
tiam, atlantem, Paulum in carcere cravatis a, Jeremiam
in como b, Job in fersore c, Iosas in vento certi d,
Addre latronem in Cruce, tristis pueros in formace, Danie-
lum in lacu leonem, de quoq[ue]s batus e. Denique quem
libet fibimur templi, Deum ubique, as propre tem-
perate f. Qui per nos apologetia pro Licentio Augu-
stini f aduersitatem Monicam, qua in regulis na-
turalium Psalminus recitat indigamus putabas. Rebus, can-
simili de causa aliis. Sed & Alexandrius Dionysius
terripit non salfie perfections impedimento, quo mi-
nus festivitatem Patchalem celebrarent, five in agro,
five in deo, five in insula, five in carcere g. Protra-
cte ex his certimmo nonnulla Ludovicus Soto major be-
peritissimum Interpres litterarum divinarum; & Maga-
nianus nostrar in explanatione primae ad Timotheum ep-
istles h, præterea ex Augustino i, Ambroso K, Pro-
prie l. Quamcumq[ue] loci commoditas conferat or-
ationi, traducit idem Balbus m, & Chrysostomus n
comitatque five initia religii ola loca, & sanctas obiti pe-
rigrinationes, nec ubivis solemnies preces, & sacrificia
colaborati possit, & p[ro]i convertit ad Orientem aharia,
coloreat eam partem converto precari. Velut his de-
rebus omnibus in hoc, tunc in alis operibus diffe-
ri, caeterant/cribere otio abutentes homini est. De
peregrinationibus vero fatis accurate scripsit Greserus
& Serarius nostrar prius alis. Iustinus o questioni, cur
cum noster Propheta in omni loco dominations Dei
Deum nos laudare jubeat, & Apolos p orare in omni
loco, Solem vestrum premus, respondet, ut meliora te-
cramus ad honorem Dei. Tertius in omni quoque loco
Solem esse offere precanibus, nec fieri posse, ut per cum

PSALMUS CENTESIMUS TERTIUS.

1 Ipsi David,

Benedic anima mea Dominum: Domine Deus
meus magnificus es vobis semper.
Confessionem, & decorem iudicis: & amictus
lumen sicut vestimentorum:
Extendens celum sicut pellem: & qui tegis aquis
superiora ejus.
Qui ponis nubes aequaliter tuum: qui ambula-
tis super pennas ventorum.
4. **Quis facis Angelos tuos spiritus:** & ministros
tuos ignem urentem.
5. **Qui fundatis terram super stabilitem suam:**
non inclinatis in seculum et seculi.
6. **Abyssus,** sicut vestimentum, amictus ejus:
super montes stabunt aquae.
7. **Ab interpretatione tua fugient:** à voce tonitru-
tui formidabunt.
8. **Arcendant montes:** & descendunt campi in lo-
cum, quem fundabis eis.
9. **Terminum poluli,** quem non transgredien-
tur: neque convertoatur operire terram.
10. **Qui emitis fontes in convallisibus,** inter me-
diū montium pertransibunt: aqua.
11. **Potabunt omnes bestie agri:** expectabunt ona-
git in siti sua.
12. **Super ea volucres celi habitabunt:** de medio
pocarum dabunt voces.
13. **Rigans montes de superioribus suis:** de fructu
operum tuorum satiaribut terra.

14 Por-

14 Producens scenum jumentis , & herbam fer- A torem . Solum aliqui codices Biblii Latini , & quidam
vitui hominum ; Enarratoribus habent nomina Psalmi (*Psalmus David* ,
ut educas panem de terra : 15 & vinum la- ve ipsi David) credo in titulum Græcum irep̄isse ma- Argumentum
tificet cor hominis ; teriam , & argumentum Psalmi , in quo disertè agitur
Ut exhilarat faciem in oculo : & panis cor ho- de constitutione mundi , & commendatur Deus à crea-
minis confirmet . turarum conditione , conformatio ne , gubernatione , qui in
16 Saturabuntur ligna campi , & cedri Libani , in Psalmo prædictæ ab aliis beneficiis in humana gen-
quas plantavit : 17 illic pastores nidiſca- nus collatis laudatus fuerat . Excitat Prophetæ seipsum
bunt . ad benedicendum Domino , præfatus ipius magnitudi-
1 Herodii domus dux est eorum : 18 montes ex- nem , decus , splendorem lucis inaccessibilis , ex considera-
celsi cervis , petra refugium hetinacis .
19 Fecit Lunam in tempora . Sol cognovit occa- ratione omnium operum ejus in celo , terra , & jam
sum suum . post illorum enumerationem , & admirationem valde
20 Posuisti tenebras , & facta est nox ; in ipsa accentus , promittit in fine sequad viserit à DEI lau-
pertransibunt omnes bestie silva .
21 Catuli leonum rugientes , ut rapiant , & qua- dibus numquam cœlaturum . In hoc Psalmo Rickelias
runt ad ostendit sanctus David non solum sūle magna
22 Ortus est Sol , & congregati sunt : & in cubi- Theologum , sed etiam excellentem Philosophum ;
libus suis colloccabatur . quorum utrumque illi ex divina inspiratione concessum
23 Exhibit homo ad opus suum , & ad operatio- sit . Athanasius a Psalmum hunc fecit priorem , &
nem suam usque ad vesperum . alias nonnullos , at esse ex adhortatoriis , & præ-
24 Quam magnificata fuit opera tua Domine ! piciunt , aut confundant argumentum continentibus :
omnia in sapientia fecisti : impleta est terra
possessione tua .
25 Hoc mare magnum , & spacio sum mani- B præterea etiam cum prædictæ usurpandæ volenti
bus : illic reptilia , quorum non est nu- ubique , & in omnibus gratias agere D. O. Eugubinus
merus . appellans hujusmodi Psalmi quasi quandam naturalem , plenaria .
26 Animalia pusilla cum magnis : 26 illic naves
pertransibunt .
27 Draco iste , quem formasti ad illudendum ei :
28 omnia à te expectant , ut des illis escam
in tempore .
29 Dante te illis , colligent : aperiente te manum
tuam , omnia implebuntur bonitate .
30 Avertente autem te faciem , turbabuntur : auſe- C hinc inde dicta sunt ad modum isto , & alii operibus no-
res spiritum corum , & defecuerunt , & in pul-
verem suum revertentur .
31 Emites spiculum tuum , & crecabantur : &
renovabis faciem terræ .
32 Sit gloria Domini in sacerulum : latabitur
Dominus in operibus suis .
33 Qui respicit terram , & facit eam tremere ,
qui tangit montes , & fumigant .
34 Cantabo Domino in vita mea : psallam Deo
meo quondam sum .
35 Jucundum sit ei eloquium meum : ego vero
delectabor in Domino .
36 Deficiunt peccatores à terra , & iniqui ita ut
non sint , benedic , anima mea , Domino .

TITULUS, & ARGUMENTUM

Ves. 1.) Ipsi David

Benedic anima mea Domino : Domine Deus meus misericordia
tua permanebit in aeternum .
Confessionem & decorum induisti :

**Titulus He-
breorum**

Tulus nullus est Hebraicē, & Chaldaicē, ita ut aliqui propterea non distinguerent à priori Psalmo, quod refutat Lyranus: licet Hebrei nec titulum apponenter, teste Treverus, ne grossam, seu magnificam literam, in principio, poterint, sapientis, bonitatis, quæ redditum illum præmodum laudabilem, decorum, gloriosum.

ne ipsatum reliquerunt à præcedente
Psalmi fine. In Bibliis Complutensibus, Regis, & aliis
um Græcum, tunc Latinè hic titulus ex tua prolixitate
addebat: «^{et} David dñe rō mōus ovdorū, Psalmus
David pro mundi compunctione». Mellius constitutione
apud Euthymium Interpretum Latinum: in quo Euthymius
et Niccephorus reperio hujusmodi titulum, ex La-
tino apud nullam nec Bibliostrum codicem, nec Enarrationem
Lorini in Psal. Tom. III.

— à Vers. 2.) Amictus lamine, sicut vestimento . Extendens
cælum sicut pellem.

Videntur percurrire opera creationis, iuxta dierum nonnullorum distincti onus, ut observat Treveretus; & hoc quidem vesu describere creatione luminis, quæ convigit primo esse, & Firmamentum, quod secundo, Deus lucem inhabitat inaccessibilem f., & in quo tenebra non sunt alle luces. Et tamenet mundi creationem tenebras sunt alle luces. Et tamenet mundi creationem tenebras sunt alle luces. Et tamenet mundi creationem tenebras sunt alle luces.

quodammodo posuerat latibulum suum, a quatenus ignorabatur a creaturis, oris est creationem a luce, non tantum spiritu, quia dictum de Angelis, qui primi dicit creat credunt illis quoque verbis, *propterea* lumen materiali, ex qua uraque veluti compositus homo, qui vocatur a Graecis *psēs*, *quasi lux*, & ab Hebreis *Nō* 17, *sicut*, *tamquam* *UN* *efl* *spma* *five ignis*, ut quidam volunt; ultimo demum dicit creat est cœm compendium omnium creaturarum. Ea autem luce sic Deus postea domum, ac fædum suum, id est, celum, perfudit, ut videatur ea in modum palli undeque amnis. Unde celum quoque empyreum pellucidum hic intelligi potest, et quod postea dicitur, Deinde celum condidit, in maximam latitudinem expandendo, & extendendo, ut effet qualitera, cortina, tectorium, tabernaculum, papilo, velum, operimentum, ex pelibus inferioris huiusc domus, quam nobis, & eteris animalibus construxit. Extensis enim, inquit, Elæias, *velut nubilorum scis*, & expandit eos sicut tabernaculum ad habundantiam. Intelligent alii per lucem celum empyreum, per aliud extensus sicut pelle, id quod continet stellas fixas, & orbes planetarum. E, extenso per modum pelles, innuit magnam operis faciliatem. De mythis poeta.

Amictus lumine, sic vestimenta. Vetus Psalterium, Augustinus, Propter, circumactus lumen sicut vestimentum, *in* *Ambr.*, *d. circundatus luce.* Quidam *תְּבָחֹר*, acti^e exponunt, *amictus lumine nomen celum*, &c. sic cui poeta, *extensis celum*, &c. Et *אַנְבָּלָה* *azur* potest active sumi, quemadmodum sequens *ixxim*. Chaldaicè, *scilicet lumen*, *נְמָתֵד* *בְּשָׁבֶת* *seina*, quod candore referat similitudinem luminis cepidis. Sicut per lumen cum pelle; innueretur duplex velut genus priscis uitatum, ut quod ab aliis patet, primi parentes sunt testes, quod induit DEO ipso velut pelliceas, & alia. Magius antiquatis profert exempla ex Luciferio, *Livio* & *Seneca* i, Ulpiano K, *Paulo*, *Jurisconsulti*, *Pollice* m, *Juvenale* n, Ovidio o, *Varrone* p, *Virgilio* q, *Justino*, *Cælare* f, *Dio* n, *Chrysost.* s, *Athenæo* u, *Felio* x, *Plutarchio*, *Vegito* z, *Homero*, qui etiam meminerunt de piley, lectissime. Ad eudem *Pererio* b, *Ciceronem*, *Strabonom*, *H.eron.* e, *Propertium*, qui primos Romanæ curia Senes, portatores pelliis vocat. Accipitelle pelliis usi velibus, Elias f, *Joannes Baptista* g, & *quos in melo* i, & *polibus caprini* i, *eros* scribit *Apollotus* b. Nec nemo est, qui dormire deducat a *Nepos*. Legi possunt etiam, quae de scenis, ac tencoriis diximus in *Apotolica historia* i, *Linceus* f, *lineus* *vestitus* ab *Orpho*, & *Pythagora* præscriptis sacrificiis, lanceus ut impurus, reje^cus, ut produnt *Plinius* K, *Apoluse* l, *Martialis* m, qui cum *Ovidio*, *Juvenale*, aliisque linguis cognominat: ac tanto ante præscriptum Deus eam materiam velifacerdotali, & *Levitica* n, ex qua erat quoque *Samuelis Ephod* o, & *Davidis* p, aliorumque q, nec non interdum Angelorum apparitionum, a quae hominum sanctorum, sub nomine *byss*, & *hys* quod conveniebat quoque principibus, & locupletissimis. Igitur vis comparatione petitur hoc loco ex nomine, candido, splendidente vestimento; quod si de celo affirmamus, erunt in hoc vestimento fydra, tamquam aurei clavi, floreque pellacidi. Sin minus, sensus est Dei in seculo, ut ait etiam *Rickelius*, clarum ac fulgidum est, si lux est ei vestimentum omnino illo operis, quod agit ullis tenebris u. Affect præterea de Christo allegoriam, duto confessionem, quia omnis *stoltinga confitetur* x, & decorum in corpore glorio; lumine quoque a medium, quia lumen ipsum est. Intellexit hunc etiam cum *Chrysologus* de lumine Dei ipsius, ejusdem; participatione sicut Angelii candidam visam & foisse, ac futurum, ut *sicut fulgeat sicut Sol a talesque vestes nec se dentur veri^{ta}te unquam, nec ullis sordibus obficiuntur, sed quas semel dederit refuscere, & perpetua lumine velitantur. Recepit cognominatus a protonis ipsiis Deus *wax* unam & *waxwom*, qui infinita lux reddit *inclusus* y, & *inaccessibilis* z, & quoties lucida contumem juxta Ecclesiastici & confutum de arcu celesti quem valde *specie* vocat in *splendore*, *benedicere debemus*, m quic^c sit *caecis* ait, ac nobis unum reparare post August. a quam fit Dei dominus luminosa speciosa decora, & quam incomprehensibilis deus, ut *Chrysost.* de hac incomprehensibili litera, disputans argumentatur, si dominicus quod inhabitat Paulus modo reculi inaccessibile affirmavit. Quem Lorini in *Psalm. Tom. III.**

Cyrillus Alexandr. g, imitatur. *Splendor in circuitu Dei* g, adductus electi suos in lumine majestici habens h. Isidorus frequenter nube lucida i, rubo ardente K, ac simili bus amictus modis apparet dignatus est. Et hoc ipsam indicavit *vestimentum candrum* sicut nix, quod vidit in antiquo dierum Daniel i, & in Christo transfigurato A politolim. In hoc leni Athanatum tractatu de Synodis Arimin., & Seleucie praeteneat nostrum locum exposuit Janofius affirmat. Sed perfecto tractatu id non reperi. Qui accedere jubet ad *Deum ut illuminemur* n, gratia ejusdem, id fieri ponit, ut August, notat o, quum per se fit nobis inaccessibilis, & Dionyius p quicquid Deum nosse a videre meruerit, ad invisibilem, incomprehensibilem, inaccessibilem lucem pertingeret, & ab auctoribus scribit. Legi præterea Nazianzenus q, qui amictu denotari vult retrictione quamdam, sicut quum præcinctus Deus viriliter dicitur, quia *effr* *at natum potest* i, *ipsus, a lumina vido* r, *et a terra auro* s, *quibus*, & *vol* *quod non esit*, qui posset futhire. Una vestimenta uenit causa ornatus, & pulchritudo est. Ut idcirco mystica illa mulier, *five* q, orat, ad 150. *spiritu* *in* *or* r, *et* s, *vestimenta* utendicau- *to* *ornatus* *in* *pulchritudo* t, *et* *glori* u, *et* *gloria* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *glori* y, *et* *glori* z, *et* *glori* a, *et* *glori* b, *et* *glori* c, *et* *glori* d, *et* *glori* e, *et* *glori* f, *et* *glori* g, *et* *glori* h, *et* *glori* i, *et* *glori* j, *et* *glori* k, *et* *glori* l, *et* *glori* m, *et* *glori* n, *et* *glori* o, *et* *glori* p, *et* *glori* q, *et* *glori* r, *et* *glori* s, *et* *glori* t, *et* *glori* u, *et* *glori* v, *et* *glori* w, *et* *glori* x, *et* *gl*

* *Gen. iii. 12* ex lumine, nec ex alto effec*t*u poruit ipsi*s* impotescere. *Cirpholosum** quadam ferme ad populum, ex eo quod extensum dicatur colun*m* scut*p*ell*s*, vel testudo, infer*n* non moveri, sed stellulas in eo infixas. Opposta sententia meliorum Philoporphor*m*, & Mathematicorum est, vi*m* cireunduci moveri, & cireunduci ab orbibus suis; & qua*m* majoribus iohabent, velociors esse in motu. Legatur etiam Augustinus*s*. Ratio eti*m*, quam si moto alio per se, in immoto caro sicut in loco continuo, non rareret.

11. 15. 16. ut immo etiam auctio succedit corpus, non ratiocinatur eccl^m, nunc in densitate coabit; si non succedit, dabatur vacuum. Deinde constat illas moveri simus ab Ortu ad Occum, & ab hoc illum: ergo alter motus convernit ipsificatione orbis alterum à suo, & sic omnes orbem erunt mobiles, non autem stellæ per se. Recitat Genebrardus post indicantem dictam Eugubini sententiam tamquam R. Moys b., & R. Elezer, Caballicorum decem Sephiroth, sive generationes, per quas Deus cuncta in mundo gerat, & administret, sintque velut ipsius vestimenta, quibus singula attribuantur, ac perficiant nomina divina. Legi, si liber, quæ dixi ad Ecclesiastis cap. i. c. Minime vero etiam consequens fit ex eo, quod cœlum si. B. miles dictur eum, at tabernaculo, esse immobile, atque in eo stellas moveri tantum. Id quidem Chrysostomus & domini 12.
ad popu.
16. hinc intulit, & lenitus, fed repugnat communiori, ac
13. in Genet. quæ veriori sententia. Legi Sextum f.

Habent collationem pellis, ut pro cortina, velo, tabernaculo, tentorio, papiliōne, scena accipiatur, quem admodum nuper ex Elāia h̄ notavi, apud quem pro eo, quod celos Deus extēndit dicitur, scit nibilis; Graecē h̄ uerū usus uocat, ut fornicem campanique. Nec enim pellis extenditur in longum dumtaxat, sed in rotundum ut uerū vesica, follis. Deus iustebat, quod manus sue tendebant celos i: & Job K quod extendit Aquilonem super vacuum, id est, vel spatium à terra in celum, vel celum ipsum, quod ad Aquilonem est remorsus, magisque nobis adconditum; & quod extendit celos solū, & Jeremias in Capp. 9.1 m. quod prouidentia sua extendit celos: & Elāia in diuinis cap. 40.2 m. quod prouidentia sua extendit celos: & Elāia in diuinis

*m, quod praeuersus est ad latitudinem regis. Et Elias n. cuiusdam
in Corin. 10, 17-19
c. 6, 15-17
citatus, quod expandit acutus fit tabernaculum, ad habi-
bitandum. Eodem reficit Job 9, scribens celos velut aere
yam. 13, 2
fus, quasi per quamdam confectione facit expansionem.
p. Quod si
q. illi manus
Huc pertinet quoque illud, in *Tebi posuit tabernaculum*,
idest, Soli potius celum tabernaculum, ut etiam docet
Justinus p., & nescio loco. Ambrosius dicit, celum per
modum tabernaculi, reliqua elementa, quæque in illis
verstant, protegere, ac undeque complecti: sed simul
nimirum, celi nomine comprehendens, quod ante em-
pyreum nominari diximus, addit, extensus, vel quasi D
pellem, ad tabernacula, habitationeque Sanctorum
vel quasi librum, ut plurimorum scribantur nomina, qui
Christi gratiam fide, & devotione meruerint, cuiuslibet*

us, pesciue hoc evineunt. Quia in re minime audiens,
qui id negant, Laetantius, Ambrosius, Justinus
Basilios, b, Chrysostomus, Theophylactus, Theodo-
retus e, licet alibi veram sequatur opinionem, Proco-
lus, Acacius, b, Severianus, Euthymius K, & aliis,
dom inter alias, ea ratio movit, quod aquas veras super
los esse credentes, ibi si globosum esset, non quadra-
m, confidere posse non inessoligebant, cum sponse de-
batur praeipsa ima, & decurrat: & quia solidissimi
porci limbi sunt invenit figura. De hac questione, licet
a unius necessariam indicent. A nosq[ue]nt. Et de c[on]tra

etiam necessariis iudicent, Abgutinus & Pelorus rotundos,
prae aliis agit diligenter Afcanus Martinengus ad
ege que dixi ad Ecclesiast. cap. 1. o. Præter id, quod
aper diebus de usu vestitu pellicearum, ex eadem
materia castrensis feabant tabernacula, seu tentoria, &
apiliones. Unde apud historicos frequenter sub
pibus esse, idem valeat, quod sub tentoribus militariibus, ut
narrarunt Stevichius, Lipsius g., Turnebus, Val-
dinus & nostrar. Sic arcus Det diebatur posta in medio
cellum t., & nominantur pelle Salomonis, cum taber-
nacula Cedars. Cum five fuerint novas pelle sed contegen-
tibus tabernaculis, five tentoribus aliquod peculiaria,
ubiq; more Orientalium Regum, quandoque serven-
tur Sole, in via habitatres; five multiplex papilio militaris
Etias & præcipit dilatari locum tentoria, & pelle ras-
tros. In his locis.
Ubi pelle
una ad tem-
pore con-
stituta
in lea
tabernacula
frequens an-
tiponam.
14. descriptio

*enaculorum extendi: & Jeremias & tabernacula jun-
pelles, cumque territorio extensio, pellum erectio-
ne: & Abacus meminit de *pellitus terra Madian*,
mul sic territorio *Ethiopia*, seu Arabus scenitatur,
cum sic vocabantur, quos sub territorio, ac pellibus de-
cirent vagi, errabundique, de quibus Ammianus a, Pli-
nius b, Hieronymus, Hilarius d, Procopius e, Suidas f,
Phlog. Praeterea myctic ratione ex Ambroso prius
platam, cuius celum cum pelle, id est codicis membrana
comparetur, cui adice quod in ideo Deus tamquam
aurea sifonaris characteris impedit notitiam sui, ita
etiam diosa legere posse, ut ait Chrysostomus b, & Basili-
us, item quod ait Bernardus K, universam faciem terrae
pertens in modum territorio magni, sois, Longa, arque
tellularum varletate tam spectabilis humanos obcladat.*

eculus; aliam Gregorius dicit, quare Scriptura posuit vocati
scilicet pellis extensem, quia de illa nobis & Solitariis
scientie, & Luna scientie, & ex antiquis Patribus Stellarum
exemplorum, & virtutum lucent; & scilicet pellis exten-
sa, quia per scriptores suos carnis lingua formata, ante-
culos nostros, & per verba Doctorum expoundingo displi-
cit. Ex eodem melicit patera, Redores Ecclesie
qui, celi vocari solent, scilicet pellis extensi super
obditos, quam illos ab injuriis pluviarum, ventorium,
ulveris, tentationum, & molestiarum, quas in se exi-
stunt, defendunt. Quamvis haec ex parte non est, sed
pellis tantum similitudo nisi conveniat. Eadem ilam si-
militudinem Scripturam cum celo in pellis morem exten-
sum cum Scriptura, prior Augustinus hoc tradidit loco. Scrip-
tura enim Propheta dicit, quod in celo erit sicut
in terra, et in terra sicut in celo.

ura celum. Cuius patrarchis & Prophetic velut stellis splen-
dit, atque radiare, ac his luminaris librum genea-
tiois, quem Matthæus & conscripsit, esse depictum: an-
d Redemptoris mortem complicatum, & involutum li-
bum, postea extenuum sicut pellem, quia predicatio
est, verbice immortalis per mortales facta est, aper-
tiorum, cuius rei symbolum pellicere tunice primorum
arentum o: plique tendi post mortem Predicatorum,
prophetarum, & aliorum, quoniam innoverunt magis
orum Scripturam: tandem plicandum esse librum, quia
cripture cessabant p, cum predicatione. Item fersi filii
sibi creditus Hieronymus hoc loco, dicens in modu-
lo cuiudam, five voluminis, celum, vel extendi,
vel plicari. Eundem Augustinum confite in Psalmum 9:
Cassiodorus afferit adhuc duas tropologias, ut celum
extendi dicatur, quia publicanos & meretrices admittit;
et quoniam sic iustus per gratiam potest extendi, quem
modum tensa pellis excrescere. Adderam, extensione
notificationem innui, quo plicas, ac rugas imperfected
volum explanas, & tollit, ut non solum sit iustus sine mali-
ta, sed & quantum hujus vita conditio paritur, five
qua erga q. Quam pulchra tabernacula ista, & tentoria i Ec-
clesia! Extendit Deus, & Christus in eam calcaneum
uum suum f, immo & fui ad eam amplificandam disci-
puli pellem conculerunt, inimici Bartholomaeus,
qui re ipsa quoque ilium exiit. Felicissimus talibus pelibus
Eccliesia, quam, taurino discepolo corio Carthago adi-
cata r, inde Bytha etiam cognominata. Oneri que-

posset Deus tabernaculum suum iugis et omnes funiculos A quae idem noster interpres egenaula transluit, non semper disruptus, non esse qui extendat ultra tentorium ipsius, & eadem hac Graeca dicuntur voce, sed nec Hebreæ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל bhabilit, hujus loci à singulare יְהֹוָה bhabilit unde ait, & auctoribus illius derivantur: verum aliquando agnoscuntur διάπορα, inferiora biamerata, οὐν Καππαρίς thabit bimis signo, quo significat deus tuus, utrum ab alio censum, que Symmachus vocat Σύρης, γερμίνει, binas & ternas contigiones. In libro Iudiciorum b addito esti- vespetheto, cenculum appellatur iisdem nominibus: que sunt hic in psalmio, simili etiam extat aliud Hebreum εβραῖον cedar quod est cubitulum, adytum, penetrale, lo-

Vers. 3.) Qui tegis aquis superiora ejus

*Qui ponis nubem ascensum tuum , qui ambulas super
pennas ventorum .*

Continuitur hic tria membra: Primum est aut de divisione aquarum ab aquis, ita ut pars expansi costi superiori, seu Firmamenti, ut prospatio a terra usq; ad celum fumitur, aquis tecta fuerit, ubi nubes, de qua membro secundo agitur, & alia impressiones gigantur aut de celo, quod sit supra stellarum, orbibus planetarum, quod summa & crystallinum vocant a similitudinem cum diaphane tate, ac transparentia aquae; sicut proper splendorem eximium, atque omnino summum celum cognominatur empyreum, ut anteixa diximus. Secundum membrum est de singulari modo celoris ac benigniora providentia Dei, ut nubes quatuor quadratae vectus, circumferunt imbras quoquemque opus est, & alia preterea per eam opera mirifica edat, siveque in illa subinde gloriose manifestetur, aut hostes suos tamquam ex curvo certant ac expugnet. Tertium pertinet adhuc ad incredibilem quamdam velocitatem, perinde ac si ventis ipsi saltem Deus, illico ad voler quo libauerit, siveque praesentem exhibeat, vel iisdem quoque ventis horribiliter adversarios fros concutatis, dejectis, sternat, affligat: Quis omnina mytilic, sicut alia declarantur, ut postea videbimus.

*Qui regis aqua superiora et fluis? Hieron. in editione Re-
gii & Fabrii, quiget: apud Treverum, qui testit, in
editione Victorii, quiget, & in omnibus pro *superiora*:
fuit, *cenacula*. Inertia item persona habent alia Latini
nra Pfalter. nec non Caffiod. & Chrysologus; qui cum
Romano legit, quiget in *aqua superiora et fluis* vniuersi-
mendo putem apud Chrysologum *qui bi, qui tingit;* Ve-
tus, qui protigit *aquis*, &c. August. & Prosper in fe-
cunda persona, qui protegit *in aquis*, &c. Græca & He-
breæa in *silo* & sequentibus veribus tribus videntur legen-
da in tertia noscere, nonne monomonia: *Ex omniq[ue] et-*
*gentur syderi ardoressim ceterig[ue] prematur deor-
num ne vites huc ille agitur. Adjiciunt ali, ut deci-
dant inde imbræ, ac olim largiores illi diluvium effi-
cient. Perierus noster wallatis pluribus aliis argumentis,
& auditoribus pro illa sententia, tam denum refellens,
decernit, & bene, veram, naturaleme aquam su-
per coelum non esse, quoniam grave corpus non nisi
violenter, aut miraculose ibi esset: non etiam verum
est sydera esse efficacis; ut verum esset, satius fave-
rat ab initio temperatam i scilicet communificari, quam
tunc sufficiat universi conservacionis: ex illa q[ui]oniam**

ad hanc personam, propter pronomen, et in quinque verbum Hebreum tertia persona. Hieron. ad Suniam & Fratrem dicit in omnibus dictis versibus retinendam ubique personam secundam, praeceps etiam adversariam.

dum utique personam recensuimus; præterea enim ad alium usque decimatum quintum, cum perpetua oratione ad Deum. Sic se quidem habet vulgata translatio nostra, quam non mirari ut minus exactam quod Agellius hoc loco facit, sed tueri debemus: quanvis non sit infolens, ut Janenius notat, non nihil quoque tacite carpens Interpretatio nostrum in psalmis præcipue, mutatio, ut nunc ad Deum ferri sit, nunc de Deo. In affixa Hebreis facili fuit novum auctoriam posse & seruans istem litteris Tegant superiora: de veris quidem aquis interpretare. Sed accipiuntur celos & superiora pro statu aeris per los

iacile totum unum proalio posere, & tertius inde iteris
pro verbo participium esse, ut in vers. 5. pro **T**o **j**adad
fundat, **D**o **j**od **f**undans nempe, **f**uisti, **v**el es. Nec
retro modo temporis praesentis verborum puni, modo pra-
teriti, cum promiscue unum pro aliis usurpari moneri
valde sepe. In **te**ndit verbo ut eti Græcæ, nem-
pρωσιν, inest notio fulcimenti, & quasi contignationis.
Unde alii reddit, qui contignat, vel contubalat: qui
potius trahit conaturorum suorum in aquis: qui fact velut
contignationem conatur sibi aquas: qui compingit, construit
edificat in aquis domicilium suum, ultro qui contubalat in
aquis fornices suos: qui premanit contignationibus excelsi-
tua, aut ascensiones, nempe vel nubes, aut cœlum, &c.
Chaldaicæ, qui operis aquis velut contignatione trahunt
habituatilia sua. Vel in translatione Nebenfis, qui
velut contignationem trahunt in aquis. Alibi tribuitur
nubati rati vestimenti, sicut & calcigni pannorum obvol-
venium. Tandem quo Latinus interpres dixit hic, su-
periora, Hieron. ut retuli exposito, *cenacula*. Græcæ
τυπα: quæ vox eadem profa vertitur Latinæ in actibus
Apostolorum, de qua ibi egimus. In veteri testamento,
Lorini in *Psal. Tom. III.*

